

Sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli
2021

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rykach
Koordynatorzy sieci: Beata Rudnik, Barbara Dac

Zaburzenia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Zaburzenia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

- Ponad 20% dzieci i adolescentów w Stanach Zjednoczonych ma zaburzenia psychiczne
- Nie ma takich danych na gruncie polskim, ale można przewidywać, że nie byłyby one dużo bardziej optymistyczne

Zaburzenia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Kryteria: wiek, wpływ na funkcjonowanie, subiektywne poczucie cierpienia

- *Zaburzenia wieku rozwojowego są rozpatrywane w odniesieniu do rozwoju normalnego*
- *O zaburzeniu mówimy wtedy, gdy mamy do czynienia z objawem, „który powoduje niepełnosprawność lub cierpienie osoby w jej funkcjonowaniu społecznym, osobistym lub rozwojowym” (J.Morrison, DSM-5 bez tajemnic. Praktyczny przewodnik dla klinicystów, Wydawnictwo UJ, Kraków 2016)*

Zaburzenia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Obok trudności o charakterze zaburzeń mamy jeszcze te znajdujące się na pograniczu normy i patologii. Wobec nich stosuje się następujące terminy:

- **Dysharmonia** (brak równowagi pomiędzy różnymi sferami rozwoju)
- **Niedojrzałość** (fragmentaryczne opóźnienia rozwoju społecznego lub emocjonalnego)
- **Rozwój atypowy** (duża różnorodność objawów, trudność w przypisaniu do konkretnej kategorii zaburzeń, opóźnienia i przyspieszenia w różnych obszarach rozwoju tego samego dziecka, odróżniająca go od prawidłowo rozwijających się rówieśników)
- **Problemy przystosowawcze** (trudności dezorganizujące rozwój i wpływające negatywnie na przebieg kolejnych faz, np. wycofanie, zachowania agresywne)

Zaburzenia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Najbardziej rozpowszechnione klasyfikacje zaburzeń:

- **DSM-5:** Podręcznik Diagnostyczny i Statystyczny opublikowany przez Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne (APA)
- **ICD-10:** Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób opracowana przez Światową Organizację Zdrowia (WHO)
- **diagnoza nozologiczna**

Zaburzenia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Według ICD-10:

- Zaburzenia rozwoju psychicznego

(specyficzne zaburzenia rozwoju mowy i języka; specyficzne zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych; specyficzne zaburzenia rozwoju funkcji motorycznych, mieszane specyficzne zaburzenia rozwojowe; całościowe zaburzenia rozwojowe, w tym autyzm i zespół Aspergera)

- Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie lub wieku młodzieńczym

(zaburzenia hiperkinetyczne; zaburzenia zachowania; mieszane zaburzenia zachowania i emocji; zaburzenia emocjonalne rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie np. lek przed separacją; zaburzenia funkcjonowania społecznego rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie lub wieku młodzieńczym np. mutyzm wybiórczy; tiki; inne zaburzenia np. jękanie, moczenie mimowolne)

- Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania mogące pojawić się u dzieci np. zaburzenia nastroju (w tym zaburzenia depresyjne), zaburzenia lękowe, zaburzenia odżywiania się, zaburzenia obsesyjno-kompulsywne, schizofrenia

Zaburzenia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Diagnoza funkcjonalna

- wskazuje etiologię
- wyjaśnia patomechanizmy
- określa funkcje objawów i zasobów kompensujących deficyty

Zaburzenia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Najczęstsze zaburzenia diagnozowane u dzieci i młodzieży:

- Zaburzenia zachowania
- Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi
- Zaburzenia lękowe
- Mutyzm wybiórczy
- Depresja
-

Zaburzenia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Najczęstsze zaburzenia diagnozowane u dzieci i młodzieży c.d.:

- Zaburzenia odżywiania
- Niepełnosprawność intelektualna
- Zaburzenia uczenia się
- Zaburzenia ze spektrum autyzmu
- Tiki

Zaburzenia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Najczęstsze zaburzenia diagnozowane u dzieci i młodzieży c.d.:

- Spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych FASD
- Moczenie mimowolne i zanieczyszczanie się kałem
- Uzależnienia behawioralne
- Dyspraksja
- Zaburzenia przetwarzania sensorycznego